

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu J. S., nar. X., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Š. H., advokátom v B., proti žalovaným 1/ K. R., nar. X., bývajúcemu v B., prechodne bývajúcemu v B., 2/ J. R., nar. X., bývajúcej v B., o vydanie predbežného opatrenia a zaplatenie 361 544,32 EUR s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 42 C 39/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2013 sp. zn. 3 Co 190/2013, takto

r o z h o d o l :

*Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.*

Žalovaným 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V zo 14. februára 2013 č. k. 42 C 39/2011-128, ktorým bolo zastavené konanie podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (§ 219 O. s. p.) a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v predmetnej veci bolo treba konanie zastaviť, keď žalobca si (napriek príslušnej výzve) nesplnil poplatkovú povinnosť po tom, čo mu nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov právoplatným rozhodnutím súdu (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov). Uviedol, že Okresný súd Bratislava V bol v zmysle § 170 ods. 1 O. s. p. viazaný právoplatným uznesením (vydaným v tomto konaní) o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi a nebol oprávnený skúmať jeho vecnú správnosť. Keďže žalobca nezaplatil súdny poplatok za návrh, prvostupňový súd správne konanie o jeho žalobe zastavil, pričom rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Odvolací súd napokon úspešným žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo si ich neuplatnili a ani im žiadne nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca. Namietal, že postupom konajúceho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., keď sa odvolací súd vôbec nezaoberal skutočnosťou, že žalobca podľa ním predložených dokladov bezpochyby splnil podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, ale sa iba obmedzil na konštatovanie existencie právoplatného rozhodnutia o nepriznaní tohto oslobodenia. Uviedol, že súdy nižších stupňov sa vôbec nevysporiadali s dokumentmi žalobcu týkajúcimi sa jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov, čím svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili. Podľa názoru dovolateľa tým došlo k zabráneniu mu prístupu k súdu, čím bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) a právo na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel pritom k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriadiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O. s. p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska**. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení **prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky** (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O. s. p.). Dovolanie žalobcu preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania žalobcu by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne

vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Dovolateľ v predmetnej veci (v dovolaní) tvrdil, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), keď sa odvolací súd vôbec nezaoberal splnením predpokladov pre žalobcove oslobodenie od súdnych poplatkov a argumentmi obsiahnutými v jeho odvolaní a pri potvrdení zastavujúceho uznesenia prvostupňového súdu vychádzal len z existencie právoplatného rozhodnutia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom a teda nedošlo k vade konania vyplývajúcej z ustanovenia § 237 písm. f/

O. s. p. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvého stupňa, ako aj z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súdy pri rozhodovaní predmetnej veci správne vychádzali z existencie právoplatného uznesenia Okresného súdu Bratislava V z 27. júna 2011, č. k. 42 C 39/2011-66, potvrdeného uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2011 sp. zn. 5 Co 337/2011 (č. l. 82) o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi. Dostatočne sa vysporiadali s osobnými, majetkovými i zárobkovými pomermi žalobcu a pri zastavení konania už len prihliadli na uvedené rozhodnutia. Tieto uznesenia už ďalej súdy neboli oprávnené preskúmať; v zmysle ustanovenia § 170 ods. 1 O. s. p. boli nimi viazané. Významné bolo, že žalobca - neoslobodený od súdnych poplatkov - v stanovenej lehote (10 dní) neuhradil súdny poplatok (vyrubený z ceny predmetu konania podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov v sume 16 596,50 EUR), hoci jeho právny zástupca príslušnú výzvu prevzal 16.12.2011.

Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatky dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho i prvostupňového súdu, treba súhlasiť s názorom, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.) a vzťahuje sa primerane aj na uznesenie (§ 167 ods. 2 O. s. p.). Táto primeranosť znamená, že pri uznesení o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, je z hľadiska náležitostí jeho odôvodnenia postačujúce stručné vysvetlenie, prečo súd rozhodol určitým spôsobom. V danom prípade súdy rozhodli o zastavení konania, po nesplnení poplatkovej povinnosti žalobcom ani v dodatočnej desaťdňovej lehote, hoci žalobca bol o následkoch nesplnenie tejto povinnosti poučený.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, keď súd prvého stupňa uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1 a § 10 ods. 1 a 3 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie

dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalobcu. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

So zreteľom na vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnili a ani im žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. augusta 2013

JUDr. Daniela Švecová, v.r.

Za správnosť vyhotovenia :

predsedníčka senátu

Jarmila Uhlířová

